Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 150 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 7, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 7-го СЕРПНЯ 1997 р. Ч. 150 РІК CIV.

Л. Кучма повернув у парлямент закон про статус депутата

Київ(Р.Р.). — Президент України Леонід Кучма повернув на повторний розгляд у верховній Раді законопроєкт про знесення змін до закону про статус народного депутата України.

У Пресовій службі Президента пояснили, що до цього Л. Кучму спонукали спроби значно збільшити матерільні пільги депутатів, що суперечить Конституції України.

У законі фактично йдеться про можливість забезпечення депутатів постійним житлом у Києві на державний рахунок. Крім того, робляться спроби збільшити їхнє пенсійне забезпечення і закріпити автоматичне зарахування всіх колишніх народних депутатів до кадрової резерви міністерств, інших центральних органів влади у разі непереобрання їх до парляменту.

Повертаючи цей закон до Верховної Ради, Президент скористався своїми уповноваженнями ґаранта Конституції та вніс пропозиції щодо перегляду або вилучення із закону положень, що суперечать законам і Конституції України.

Президент також наклав вето на закон про обіг погашення неотриманих громадянами України приватизаційних сертифікатів та створення Фонду соціяльного захисту. Цьому фондові надається уповноваження розпоряджатися державним майном. Це суперечить Конституції, у якій єдиним органом управління об'єктами державної власности визнано Кабінет Міністрів. Згаданий вище закон надає Верховній Раді також право розпоряджатися фондами, отриманими від приватизації, що також суперечить Конституції, яка не наділяє Верховну Раду цим правом.

Депутатів закликають не обманювати людей

Київ(Р.Р.). — Тут в суботу, 2-го серпня, газета „Всєукраінскіє Вєдомості", з посиланням на „Інтерфакс-Україна" повідомила, що Президент України Леонід Кучма спростував інформацію про свій намір припинити уповноваження Верховної Ради передчасно. Президент сказав, що в нього немає думки застосовувати своє право на розв'язання Верховної Ради, якщо парляментаристи не зберуться на сесію протягом 30 днів. „Наші парляментаристи нехай за свою долю не переживають, а те, що кожне питання, кожний крок парляменту повинен вивчатися Адміністрацією Президента, це логічно, тим більше на фоні загострення політичної боротьби, яка буде перед виборами", — зазначив Л. Кучма.

„Депутати всім сказали, що вони продовжують працювати, а самі на півтора місяця сюди приїхали відпочивати. Так що не треба обманювати людей і себе, тоді все буде в порядку", — сказав Л. Кучма.

Відповідаючи на запитання журналістів у Севастополі 1-го серпня, під час святкування Дня Військово-морських сил України, Президент сказав, що вибори відбудуться в березні 1998 року.

Президент привітав українських моряків

Київ(Р.Р.). — Згідно з повідомленням Українського телебачення, Президент України Леонід Кучма привітав командування, особовий склад Військово-морських сил України (ВМС), працівників кораблебудівного комплексу та всіх громадян України з Днем Військово-морських сил України, який відзначався 1-го серпня.

В привітальному слові Президент наголосив, що будівництво і розвиток сучасних ВМС є одним з державних пріоритетів. Сприятливі умови для цього, на думку Президента, створюють підписані документи, зокрема договір про дружбу і співробітництво з Росією та домовлення про поділ Чорноморської фльоти.

Президент Л. Кучма висловив задоволення підготовою та професійністю військових моряків, які захищають кордони держави і добре зарекомендували себе у трансатлантійських походах та спільних навчаннях за програмою „Партнерство для миру".

Ю. Карасик плянує змінити структуру управління АПК

Київ(Р.Р.). — Як уже інформовано, 25-го липня Президент України Леонід Кучма призначив Юрія Карасика міністром агропромислового комплексу України. Під час зустрічі з журналістами Ю. Карасик заявив, що плянує створити в системі міністерства Управління прогнозування розвитку ринку продуктів, ціноутворення, біржового ринку і маркетинґу.

Віцепрем'єр-міністер Сергій Тигіпко додав, що Міністерство АПК спільно з Урядом має віднайти гнучкішу систему фінансування сільсько-господарських підприємств. Цього року держава видавала хліборобам аванси у вигляді матеріяльних ресурсів під майбутній урожай збіжжя.

Створеному, замість зліквідованого Міністерства Сільського Господарства, Міністерству АПК буде підпорядковано всі виконавчі установи, які мають відношення до сільського господарства. Наприклад, Державний комітет харчової промисловости і Державний комітет з питань садівництва, виноградництва і виробничої промисловости передбачається зліквідувати й замість них буде створено Комітет харчової промисловости і Комітет з питань садівництва. Не вирішено покищо долю державної акціонерної компанії „Хліб України", яка сьогодні підпорядковується Кабінетові Міністрів. Цілком можливо, що компанія залишиться самостійною структурою.

Ю. Карасик та міністер промислової політики Василь Гуреєв 2-го серпня були присутні при випробуванні 10-ох типів комбайнів та іншої сільськогосподарської техніки українського та закордонного виробництва. Випробування здійснено на полі села Гребінки, Васильківського району на Київщині. Фахівці мали нагоду спостерігати за працею українських комбайнів „Славутич", „Фермер", „Дон-1,500", а також польського комбайну „Бізон", американського — „Кейс", німецького — „NDV".

Ю. Карасик 2-го серпня провів нараду з керівниками областей з питань АПК, де повідомив, що заборону на вивезення хліба з нового врожаю за межі областей буде знято та що до 25-го серпня передбачається розрахуватися за зерно з комерційними установами. Закупівельна ціна однієї тонни пшениці третьої кляси становить 270 гривень, тобто приблизно 145 дол. За рахунок державного замовлення забезпечується лише 20-30 відсотків зерна, решта 70 відсотків — через комерційні установи.

Україна купує „Боїнґи"

Київ(Р.Р.). — У Державній адміністрації авіяційного транспорту України повідомили про підписання контракту між державною компанією „Авіялінії України" і американським концерном „Боїнґ" на придбання двох літаків типу „Боїнґ-767-200 ЕР" за суму 130 млн. дол.

Перший літак Україна отримає через рік, тобто в липні 1998 року, а другий — у січні 1999 року.

Ще три літаки буде придбано в европейського консорціюму „Ейрбас індастрі", з яким контракт плянується підписати в серпні цього року.

НБУ випрацьовує механізм забезпечення вкладів

Київ. — Національний Банк України і Міністерство Фінансів зформувати минулого місяця робочу групу, яка працюватиме над механізмом забезпечення вкладів громадян в комерційних банках, повідомило аґентство Ройтерс. Крок спрямований на те, щоб привабити більше грошей у банкову систему.

Інформуючи про створення такої групи, голова НБУ Віктор Ющенко зазначив, що незважаючи на збільшення банкових конт, загальна сума грошей відповідно не зростає. Це може привести до ситуації, коли банки не зможуть зменшувати відсоткові ставки для своїх позичальників.

Більшість громадян не хочуть вкладати гроші в банки, бо не довіряють банковій системі. Люди втратили свої заощадження в перші роки незалежности в наслідок інфляції, яка сягала 10,000 відс.

Однак цього року інфляція тримається на рекордово низькому рівні. Від початку року ціни збільшилися на 5.4 відс., тоді як минулого року за цей самий період вони зросли на 25 відс. Комітет державної статистики повідомив також, що в липні інфляція була 0.1 відс. — така як і в червні.

Реаґуючи на спад місячної інфляції, НБУ зменшив ставку перефінансування від 18 відс. до 16 відс. На початку липня ця ставка була 21 відс., а на початку минулого року — 105 відс.

Очевидно, успіхи в монетарній політиці дозволили НБУ серйозно взятися за створення механізму забезпечення заощаджень громадян. В. Ющенко сказав, що поза банковою системою перебуває в обігу 5 блн. гривень.

„Росте пагін часу нового..."

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Зеновій Терлецький заходить до нашої редакції повний молодечого запалу та добрих надій на співпрацю тутешніх українців, щось так, як у його вірші під назвою „Пагін", що його залишає враз із численними іншими. А „Пагін" — це не лише назва вірша, в якому автор висловлює свій оптимізм такими словами: „Цей пагін поволі, тривало росте. І це вже багато значить...", а також назва його молодої віком, але побудованої на оптимізмі Незалежної школи творчости молодих українців у Дрогобичі.

З. Терлецький розповідає в редакції про свої пляни.

— Розказуйте дещо про цю школу та про причину ваших відвідин, — просимо молодого гостя.

— Ця школа розпочала свою діяльність два роки тому назад. Тепер в ній вже 80 молоденьких учнів і працюють вони в приміщенні дитячої установи „Світлячок". Участь в ній добровільна, за невеликою оплатою, бо, як знаєте, у нас тепер за гроші не так легко. Маємо сім відділів, а навчає разом зі мною восьмеро учителів.

— Яка однак ціль того навчання, яке, як завважуємо, є позашкільним?

(Закінчення на стор. 3)

Президент і союзники вдоволені бюджетом

Вашінґтон. — У вівторок, 5-го серпня, на південному травнику Білого Дому, окремим церемоніялом відзначено підписання президентом Биллом Клінтоном двох документів, які він назвав „справжнім досягненням для американського народу", бо вони обіцяють збалянсувати державний бюджет до 2002 року та значно зменшити податки.

Церемоніял підписання згаданих документів відзначався особливим підкресленням однозгідности обидвох партій. Починаючи від того, коли Президент в товаристві спікера Палати Репрезентантів Нюта Ґінґріча, віцепрезидента Ал Ґора та нюджерзького демократичного сенатора Френка Лотенберґа прибув на місце підписання документів, публічно продемонструвавши замирення між обидвома політичними партіями. Позаду не залишився ані на крок спікер Палати Репрезентантів, який хвалячи це спільне досягнення обидвох партій зазначив, що „американська конституційна система таки працює, бо, прислухавшись до бажань народу, ми зуміли вийти поза партійну політику і досягти спільної мети". Крім того, Н. Ґінґріч подякував не тільки Президентові Б. Клінтонові, але також Першій лейді Гілларі Родгам-Клінтон, віцепрезидентові А. Ґорові та його дружині Типпер за їхню співпрацю.

Не зважаючи на цю обопартійну співпрацю, республіканці і демократи вже почали готуватися до боротьби за свої окремі пріоритети стосовно обидвох документів, які не були достатньо обговореними. Демократи хочуть більше грошей для освіти, а республіканці ще більшого зменшення податків.

Розбився корейський „Боїнґ"

Вашінґтон. — Пасажирський літак типу Боїнґ-747, який належав південнокорейській компанії у вівторок, 5-го серпня, упав і розбився під час спроби приземлитися на острові Ґуам у Тихому океані.

В цьому літаку летіло 254 особи — 231 пасажир, переважно південнокорейські туристи і декілька молодих пар, котрі здійснювали свою весільну подорож, а також 23 члени залоги.

Літак летів зі Сеулю на Ґуам і вже був дістав дозвіл сідати на смугу 6-L летовища головного міста острова — Аґанії. Однак за якісь дві-три милі до летовища зв'язок наземних служб зі залогою літака раптово обірвався. Ґуамське радіо повідомило, що „Боїнґ" впав у гористій місцевості і нібито не всі пасажири загинули. Є також чутка, що командир залоги перед катастрофою сказав диспечерам на землі про пожежу всередині літака. У зв'язку з цією чуткою припускають, що причиною катастрофи могла бути терористична диверсія.

До місця катастрофи прилетіли літаки Прибережної сторожі ЗСА, щоб врятувати вцілілих пасажирів. До того місця тяжко доступитися, бо літак впав серрд пагорбів у густих джунглях. Військові застосовують тяжку будівельну техніку, щоб прочистити дорогу до потерпілого літака.

Ґуам — найбільший у групі Маріянських островів. Він належить ЗСА від 1898 року, у висліді тодішньої американсько-еспанської війни. Територія цієї найзахіднішої землі ЗСА — 535 квадратних кілометрів, населення — до 150,000 осіб. Приблизно третину території Ґуаму займають американські військові бази.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЖІНКИ СТВОРИЛИ СВОЮ ПАРТІЮ

ХАРКІВ. — Тут відбувся установчий з'їзд нової жіночої організації, яка дістала назву Всеукраїнська Партія Жіночих Ініціятив (ВПЖІ). У праці з'їзду взяли участь представниці 15-ох областей України. Стратегічною метою партії визначено „формування і зміцнення установ громадського суспільства, які при підтримці соціяльно-політичної активности жінок набули б нової якости". Очолила партію заступник голови акціонерного товариства „Харківнафтопродукти" Валентина Даценко. За її словами, партія співпрацюватиме з політичними організаціями, „які хочуть порозуміння заради створення нормальної держави". Штаб-квартира ВПЖІ міститься в Харкові.

БЕЗРОБІТНІ ДОПОМОГИ НЕ ОТРИМУЮТЬ

РІВНЕ. — Через брак грошей в обласній скарбниці призупинено виплату допомоги безробітним, яких в області зареєстровано понад 26,000 осіб. З них влаштувати на працю вдалося лише 1,700 осіб. Не отримують допомоги також 600 громадян, які підвищують кваліфікацію чи здобувають нову професію у навчальному Центрі служби зайнятости. На програму зайнятости населення в області передбачено 13 млн. гривень, але отримано лише 2.3 млн. грн., зазначив працівник центру.

ЗАРПЛАТНЯ В ЧЕРВНІ БУЛА ВІД 15 ДО 71 ГРИВНІ

КИЇВ. — У Міністерстві Статистики України повідомили, що у червні 1997 року 9 млн. 143,500 працюючих громадян отримали заробітну платню до 71 гривні на місяць, що дорівнює приблизно 34 дол. Із зазначеного числа зарплатня 0,4 відсотка громадян становила 15 гривень на місяць, три відсотки громадян отримували від 35 до 45 грн. на місяць, 5,2 відсотка — від 55 до 65 грн. на місяць. Громадяни, які отримали зарплатню до 71 гривні, зайняті здебільшого в транспортній галузі, в промисловості та на будівництві. До 105 грн. на місяць, або 57 дол. отримали в червні 21.9 відсотка працюючих громадян. До 195 гривень, або 106 дол., отримали 30.9 відсотка працюючих громадян. Від 195 до 300 гривень, або 106-163 дол. на місяць отримали 16.1 відс. працюючих громадян. Понад 300 грн., або понад 163 дол. на місяць отримали 10.7 відс. загального числа працюючих громадян України. Для малозабезпечених громадян, які неспроможні оплатити помешкання, держава виплачувала субсидії в середньому до 32 гривень на місяць, що становить приблизно 17 дол.

КОМПЕНСАЦІЯ ЗБЕРЕЖЕНЬ В ОЩАДНОСТЕВИХ БАНКАХ

КИЇВ. — Верховна Рада в першому читанні ухвалила постанову про частинну виплату громадянам їхніх заощаджень, які були в банках за станом на початок 1992 року і знецінилися внаслідок інфляції. Загальна сума виплат у 1997 році передбачається 200 млн. грн. З них 120 млн. грн. буде виплачено особам, які на початок 1997 року досягли 80-річного віку. Цього року вони отримають по 100 гривень, а в наступні роки їм виплачуватимуть по 1,000 грн. на рік. Решту 80 млн. грн. буде виплачено спадкоємцям, або іншим юридичним і фізичним особам.

МІЖБАНКОВА СЛУЖБА БЕЗПЕКИ

КИЇВ. — Тут відбулася пресова конференція, присвячена діяльності Міжбанківської Служби Безпеки (МСБ). Радник президента Українського Союзу промисловців і Підприємців Віктор Герасьов сказав, що діяльність МСБ сприяє включенню чужоземних інвестицій. За допомогою МСБ створюється єдине інформаційне поле, що забезпечує укладання контрактів з чужоземними фірмами і компаніями. Герасьов вважає, що МСБ виконує ролю аналітичної структури, здатної прогнозувати ступінь риску під час укладення контрактів. Президент МСБ Віктор Момот повідомив, що вони мають найбільшу в Україні базу даних, де відстежується діяльність понад 250,000 підприємств і фірм. Минулого року служба виконала понад 5,000 замовлень і налагодила зв'язки з аналогічними службами Росії, Білорусі, Естонії, Литви, Латвії, ЗСА, Німеччини, Болгарії. Вартість послуги в межах України становить 90 дол., а за кордоном від 120 до 200 дол.

ГОЛОДНИЙ СТРАЙК ЛІКАРІВ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут продовжують голодівку протесту лікарі „Швидкої медичної допомоги" міста Керч. Свою акцію вони розпочали 21-го липня на знак протесту проти невиплати зарплатні. Міська адміністрація заборгувала працівникам „швидкої допомоги" 145,000 гривень. Голодівкою протесту лікарі домоглися, що минулої п'ятниці їм виплатили зарплатню з грудня 1996 року до березня 1997 року, проте, не припиняючи праці, медики продовжують голодівку, домагаючись повної виплати зароблених грошей.

У СВІТІ

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ КІЛЬКОХ тижнів офіційним чинникам Організації Об'єднаних Націй, відповідальним за допомогу потребуючим, було дозволено відвідати Північну Корею. Повернувшись звідтіль, вони заявили, що кількарічна неурожайність і теперішня посуха можуть довести цю від світу добровільно ізольовану країну до грані голодної смерти. Такого сильного недоживлення вони не бачили ще від голоду в Етіопії та Сомалії. Теперішня 60-денна посуха з температурою 90 ступенів тільки загострила існуючу ситуацію недостачі харчів, викликаної повенями та десятиліттями економічної руїни, спричиненої найбільш жорстокою комуністичною системою в світі.

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА - МАТИ Єлисавета у понеділок, 4-го серпня, відсвяткувала свій 97 день народження. З цього приводу тисячі осіб згуртувалися перед її резиденцією Клеренс гавз в Лондоні, щоб побажати їй многих літ. Приймаючи особисто багато побажань, королева - мати в товаристві свого внука Ендрю, принца Йорку, дякувала всім, а пізніше, відчувши втому, була змушена з відкритого ґолфного автомобіля продовжувати свій обхід.

В АМЕРИЦІ

ЗНЕВІРЕНИЙ НЕСПРОМОЖНІСТЮ Боснії виконувати підписані нею зобов'язання мирного договору, Уряд президента Билла Клінтона повідомив у понеділок, 4-го серпня, що зриває будь-які стосунки з боснійським амбасадором до ЗСА. Цим кроком Америка долучилась до деяких европейських країн, котрі вже раніше зірвали спілкування з боснійськими дипломатами. Ця реакція ЗСА є наслідком неспроможности боснійської тричленної президентури в Сараєво спільно погодитись на номінацію дипломатів, які репрезентували б всі три боснійські етнічні угрупування — мусулманів, хорватів і сербів.

ПІСЛЯ СМЕРТИ 122-РІЧНОЇ француженки Жанн Кальман у понеділок, 4-го серпня, найстаршою живою особою став американський громадянин 114-річний Кристіян Мортенсен. К. Мортенсен народився 1882 року в Данії, до Америки прибув 1903 року. Сьогодні він живе в домі для старших у місцевості Сан Рафаєл у Каліфорнії поблизу Сан Франсіско. Речник дому для старших, де проживає К. Мортенсен, сказав, що згаданий їхній мешканець „почувається досить добре", а за 11 днів святкуватиме свій 115 день народження.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Щоб не обігнати самих себе...

Є одна суспільна ділянка, в якій жодне суспільство не хоче бути першим. Було б особливо добре, якби З'єднані Стейти Америки, держава новітніх технологій, займали в ній останнє місце. Це ділянка екологічних проблем. Відомо, що зворотнім боком цієї „медалі" — промислової розвинутости країни є інтенсивне занечищення, властиво, нищення довкілля. І що тут дуже дивує і виглядає якимось нелогічним — це те, що навіть сильний демократичний устрій і глибоко закорінені правні традиції не мають голосу там, де йдеться про великі капітали компаній та корпорацій: за грубі гроші можна купити все, навіть оптимізм вчених-футурологів.

Тепер вже кожний школярик знає, що в земній атмосфері досить інтенсивно накопичується двоокис вуглецю — ґаз, що утворюється у висліді згоряння вугілля, нафти, деревини. Цей ґаз затримує тепло, що його постійно випромінює наша пляннета. А затриманя тепла спричинює небажане підвищення температури. В недалекому майбутньому, остерігають вчені-песимісти, може дійти до так званого „парникового ефекту", а з ним — до ґльобальної зміни клімату.Вже тепер, продовж останніх років, европейські країни зазнають значних шкод від посух. Ні, кажуть оптимісти, це ніякий не „парниковий ефект", а певні кліматичні циклі, які заторкують лише південь Европи. Але от минула весна принесла посуху на схід України, а нинішнє літо вилляло стільки дощів над над західніми областями, що шкоди на самій тільки Львівщині перевищують 10 млн. гривень.

Ставлячись до природи байдуже, без уваги і любови, людство бездумно рубає гілку, на якій си-
любови, людство бездумно рубає гілку, на якій си-
дить. Саме все людство, а не якась певна соціяльно-політична система. Комунізм занепав, але перемога вільного ринку, на жаль, не означає припинення споживацько-хижацького наставлення до довкілля. Відомий німецький політик і економіст Ергард Еплєр передбачає у гамбурзькому журналі „Шпіґель", що приблизно в 2050 році школярі читатимуть у підручниках: „Від початку 70-их років стало очевидим, що ні східні, ні західні індустріяльні системи без болючих перетворень неспроможні були зупинити руйнування основ людського існування і витягнути дві третини населення землі з проклятого кола злиднів, неконтрольованої народжуваности і занечищення довкілля".

Все ж годі заперечити, що комунізм для природи більш згубний, ніж вільний ринок в умовах демократії. Наприклад, немудре нищення лісів в совєтській Україні привело до того, що тепер він він там займає трохи більше як 10 відсотків території, у той час як навіть у промисловій Франції — понад 25 відсотків. Колгоспи з їхнім екстенсивним підходом спричинили крайнє виснаження землі, воно не має аналогів у світі: понад 90 відсотків всього земельного фонду — це сільско-господарські угіддя. У ЗСА, країні високої агрокультури, ці угіддя займають лише 25 відсотків території.

Поки високочолі спеціялісти сперечаються, чи справді можливий „парниковий ефект", мешканці Океанії змушені еміґрувати, бо море затоплює їхні острови. Виступаючи на недавній сесії Генеральної асамблеї ООН, спецяльно екологічній, президент Мікронезії Джейкоб Нена, маючи підтримку інших острівних держав, запропонував міжнародній спільноті зменшити викид в атмосферу двоокису вуглецю — головного винуватця ґльобального потепління — на 20 відсотків до 2010 року. Де там! ЗСА, лідер опозиції, не погодилися навіть на 15-відсоткове зменшення.

Европейці у своїй тісноті мусять зважати на довкілля. Англія,, Німеччина, Франція, Італія обстоюють все твердіші заходи для охорони природи і відновлення екологічної рівноваги. Дійшло до того, що англійський міністер закордонних справ Робін Кук під час зустрічі „Великої сімки" у Денвері говорив про „культурні різниці" між Европою та Північною Америкою. Мовляв, у ЗСА та Канаді уряди не мають впливу на спільноти, які ніяк не можуть відвикнути від великих, екстраваґантних авт і нестримного споживання дешевої енерґії. Якщо американський спосіб життя проіснує ще чверть віку, це заподіє поважних шкод кліматові землі".Тут треба державної та загальнолюдської мудрости та мужности. У виступі на згаданій сесії ГА віцепрезидент Ал Ґор на словах журився „рекордовими темпами збільшення викидів двоокису вуглецю", а коли европейці запропонували запровадити міжнародний податок на летунське паливо і ґльобальну стратегію зменшення споживання нафти та охорони лісів, ЗСА знову були проти.

Що ж, можна не рахуватися з думкою інших держав, але не можна іґнорувати інтересів американських поколінь, які житимуть після нас.

Микола Світуха

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР, СТАРІ ПРОБЛЕМИ

Першочергові завдання новопризначеного прем'єр-міністра України Віталія Пустовойтенка були визначені не так напрямними Президента Кучми, а тим більше не ухвалами депутатів Верховної Ради, як економічними прогнозами міжнародних фінансових інституцій, в руках яких лежать ключі до виходу економіки України з кризи. Світовий банк (СБ) і Европейський банк реконструкції і розвитку (ЕБРР) вже місяцями відкладали схвалення рішень про надання нових довгореченцевих позичок, вимагаючи прискорення реформ економіки України і перебудови складного і часто неефективного державного апарату.

Лябіринти Верховної Ради

Тим часом ряд законопроєктів, запропонованих Президентом і Урядом, застряг у лябіринтах депутатських комісій Верховної Ради, яка щойно в кінці червня зуміла впоратися з державним бюджетом на 1997 рік. Через наскрізь незадовільний законодавчий процес Президент Кучма запропонував відкласти на рік парляментарні вибори, сподіваючись домогтися схвалення ряду нових законів, які допомогли б реформувати економіку і збільшити ефективність праці Верховної Ради. Недвозначний песимізм у наставленні виборців до всіх політичних партій і об'єднань не дає надій на суттєві зміни в парляментарному укладі сил навіть після нових виборів. Чи більшість депутатів підтримає таку пропозицію, стане видно щойно восени, хоч перші реакції речників різних фракцій, зокрема соціялістів і комуністів, були неґативні.

До літніх вакацій народні депутати навіть не схвалили нового закону, за яким вже весною 1998 року мали б відбутися парляментарні вибори. Незважаючи на значний поступ у приватизації тисяч донедавна державних підприємств, продовжується опозиція комуністів і їх лівих союзників у Верховній Раді до приватизації землі. Це гальмує будь-які реформи аґропромислового сектору, який уважається одним із найбільш перспективних для закордонних інвестицій і зросту експорту продуктів української землі. Нерозв'язано важливих питань податкової системи, яка є одним з основних бар'єрів для стимулювання інвестицій як свого внутрішнього, так і закордонного капіталу. Тим часом реґіональні клани спрямовують перебудову корпоративної структури державних підприємств у вигідне для них русло, не враховуючи прав і інтересів загалу населення.

Президент і новий прем'єр-міністр свідомі складного завдання приспішити здійснення реформ, потрібних для економічного розвитку держави. Вони знають, що лише за умов значного поступу в приватизації засобів виробництва можна було б сподіватися динамічного розвитку приватного сектору, щоб запевнити зріст внутрішнього валового продукту (ВВП), починаючи вже при кінці цього року. Навіть економісти ЕБРР у своєму звіті на річній сесії цього банку в Лондоні недавно ствердили, що за „оптимістичним" сценарієм економіка України може зросте на 2 відсотки ще цього року, на 9 відсотків в 1998 і 11 відсотків річно в 1999 і 2000 роках. За перспективи двох останніх років, коли ВВП України впав на 12 відсотків в 1995 році і на 10 в 1996 році, це був би дійсно надзвичайний поступ. Як свої, так і західні економісти свідомі, що в першому півріччі 1997 року не виказано жодного зросту, а для здійснення „оптимістичного" сценарію немає підстав без ґрунтовних змін діючих податкових законів.

Підставові чинники

Підставовими чинниками „оптимістичного" сценарія були стабільність української гривні у відношенні до валют всіх провідних держав, низький рівень інфляції (в першому кварталі 1997 заледве 3.5 відсотка), поміркований бюджетний дефіцит (5.7 блн. гривень на 1997 рік) і покищо невисокий зовнішній борг, який в другому кварталі 1997 року нараховував 8.8. блн. дол. Вправді, якщо здійсняться сподівання про нові міжнародні позички, то зовнішній борг держави за рік може зрости до суми 11—12 біл. дол. За умов росту економіки, починаючи вже з біжучого року, і таку суму зовнішнього боргу слід уважати цілком поміркованою, тим більше в порівнянні до рівня державних боргів таких сусідів, як Польща, Мадярщина, а тим більше Росія. Але дотеперішні програми стимулювання економіки виявилися безуспішними.

Небезпечний рівень недовір'я

Як президент, так і новий прем'єр-міністер, без сумніву, свідомі того, що низький рівень інфляції є прямим наслідком систематичного затримування платень і пенсій, себто плянованого зубожіння споживачів. Таким чином, вилученням з обігу понад 4.5 блн. гривень (2.5 млн. дол.) зменшено попит на імпортовані продукти, які не уважаються пріоритетними для пересічної людини. Все ж у свідомості суворої критики через неплатність зарплат і пенсій, включно з можливістю соціяльних заворушень, новий прем'єр-міністр вже зобов'язався поступово розрахуватися з населенням, знаючи, що виборці не вагатимуться висловити своє невдоволення в день виборів до нового парляменту. А за теперішніх умов це можливе лише шляхом збільшення позичок міжнародних банків або плянованого знецінювання гривні через надмірну емісію грошей. На дальшу мету одна чи друга розв'язка буде коштовною для населення держави.

Не дивно, що зневірення виборців до всіх органів державної влади осягнуло високий рівень, який ілюструють висліди переведеного в червні опиту населення („День" з 20-го червня ц. р.). Лише 19 відсотків опитуваних осіб схвалювали дії Президента Кучми, і лише 13 відсотків були вдоволені тодішнім прем'єр-міністром П. Лазаренком і головою Верховної Ради О. Морозом. Натомість 56 відсотків були явно невдоволені діями Президента Кучми, 58 відсотків — П. Лазаренка і 61 відсоток — О. Мороза.

На подібні висновки вказує й опит опінії виборців про підтримку потенційних кандидатів на пост президента . За даними газети „Зеркало нєдєлі", за Л. Кучму голосувало б тепер 26 відсотків виборців, при чому навіть у південних областях, де його популярність колись була висока, рейтинґ Кучми не перевищує 30 відсотків. Вправді, всього 6 відсотків або й менше респондентів висловило підтримку таким альтернативним кандидатам на президента, як Євген Марчук, Олександер Мороз, Вячеслав Чорновіл. На увагу заслуговує зріст популярности В. Ющенка, голови Національного банку, як можливого кандидата. Одночасно 29 відсотків опитаних заявило, що взагалі не плянують взяти участь у президентських виборах.

Віталія Пустовойтенка уважають людиною наскрізь льояльною до Президента Кучми і одночасно сприємливою для важніших політичних фракцій у Верховній Раді. Проголошені в кінці липня зміни в складі Кабінету Міністрів заторкнули всі важні сектори економіки держави і скріпили вже і так значний вплив „дніпропетровського клану". Як видно, новий прем'єр вирішив працювати з людьми, які вже набули досвіду в Уряді чи в парляменті. Віктор Суслов на пості міністра економіки і Василь Гуреєв у ролі міністра індустріяльної політики повинні посилити реформаторську трійку, очолену Сергієм Тигипком, віцепрем'єром, відповідальним за реформи економіки. Більшої рішучости треба сподіватися від новопризначеного міністра сільського господарства Юрія Карасика, який знає структурні проблеми цього критично важливого сектору після більш як трирічного досвіду на цьому пості в 1992-95 роках.

Якщо новий прем'єр-міністр зуміє здійснити хоч більшу частину поставлених йому реформаторських завдань, він не лише запевнить перевибір Леоніда Кучми на другу каденцію, але й матиме шансу поставити кінець постійним змінам голови уряду. П'ять змін прем'єр-міністрів за шість років незалежности не сприяє здійсненню конечних внутрішніх реформ, а тим більше не скріплює довір'я серед міжнародних партнерів молодої держави.

Петро Твардовський

Така її доля

Автобус рушив, та нараз стишив хід, бо за кілька кроків, вимахуючи руками, бігла жінка... У відкриті двері спочатку просунулась дерев'яна валіза, а вже потім її захекана власниця. З-під теплої хустки вибивалось пасмо сивого волосся. Глибокі зморшки, наче борозни, впали на колись красиве обличчя, поорали рум'янець щок, гладінь чола...

— Вам куди? — запитав водій.

— До роздоріжжя. Я зараз, зараз...

Вона засунула руку в кишеню, потім в другу, але нічого там не знайшла. Знічена, пошепки, наче сама до себе, вимовила:

— Недавно були, ще й дочка питала, чи вистачить на дорогу. Вона в мене в університеті вчиться. Я тепер була в неї. Дещо привезла з дому, трохи харчів, одягу, взуття... — В її очах несподівано заблищали сльози.

— Вибачте. Зі мною таке вперше. Довезіть якось...

Руки пасажирів потягнулись до кишень та гаманців.

— А скільки вам? — запитували десятки людей.

Неподалік сидів офіцер з дружиною. Він першим протягнув жінці монету. Та в цей час дружина штовхнула його ліктем і напівголосно процідила:

— Не будь таким щедрим до жебраків.

У мертвій тиші дзенькнула монета, що випала з рук жінки і покотилась по підлозі.

Водій, не промовивши й слова, вирулював на трасу.

Ніхто не хотів порушувати мовчанку, хоч очі пасажирів сипали іскри осуду в сторону дружини військового. Жінка присіла на свою валізу, витерла кінцем хустини непрошену сльозу і, показуючи свої руки, жилаві, порепані, кинула:

— Подивіться на них. Нехай ці мозолі вам розкажуть, чи я жебрачка. Може, не в такому достатку живу, як інші, та працюю чесно. Без чоловіка виховала дочку.

А за хвилину додала, зітхнувши:

— Капітаном на війну проводжала. Востаннє бачились у сорок першому, коли відступав з своєю частиною. Був дома декілька днів. Потім фронти... І не вернувся, пропав безвісти. Сама з маленькою дитиною на руках залишилася. Але якось прогодувала себе і її, виростила дівчину, тепер чекаю — вчителькою буде.

Офіцер підвівся і попросив жінку сісти на його місце. Вона відмовлялась. Тоді він підійшов до неї, взяв під руку і посадив біля своєї дружини. Та не захотіла сидіти поруч, підвелась і стала на східці біля передніх дверей, повернувшись до всіх спиною. Чоловік сів на її місце і ласкаво звернувся до жінки:

— То, кажете, безвісти пропав?

— Так, безвісти. До війни ми з ним жили на Полтавщині.

— А як звали вашого чоловіка?

— Олександер.

— Олександер?!

— Так, Олександер, а що?

— Нічого, нічого. То я так, щось пригадую собі. Продовжуйте далі.

Жінка говорила, а він пильно придивлявся до її обличчя, рухів, міміки, ловив кожен звук...

— Пішов на фронт і не повернувся. А я дочку народила. Це єдина радість і втіха для мене була. Шкода тільки, що він ніколи не бачив своєї донечки, не приснилася, мабуть, ніколи... Настали тяжкі післявоєнні роки. Щоби прогодувати себе й дитину, в пошуках куска хліба доля занесла нас у Тернопільську область. Тут я стала працювати дояркою в колгоспі. Дочка по закінченні школи працювала декілька років зі мною, щоб мати стаж роботи для поступлення в університет. Тепер вона його закінчує. Ось таке моє життя, така моя доля... Чверть віку спливло з тих пір, а я все чекаю, все думаю: може, повернеться чоловік. Ніяк не віриться, що він загинув.

— А як прізвище вашого чоловіка?

— Черненко.

— Черненко?!

В офіцера рясний піт виступив на чолі, блідість вкрила обличчя... Глибоко зітхаючи, зі сльозами на очах, він спромігся видобути із себе лише одне слово, яке повторював безупинно.

— Марія, Марія, Марія...

А коли прийшов до себе, невимовна радість засяла на його лиці. З відчуттям любови і ласки звернувся до жінки:

— Маріє, де наша зупинка? Ми виходимо разом. ..

Оксана Сновидович-Мазяр

Це більш ніж прекрасно, це — заньківчани!

I

Без сумніву, що кому поталанило побувати на їх виставі, так як і мені, залишиться більш як спомини. Не маю сумління забирати багато місця з цього приводу, бо хто бачив хоча б одну з вистав Львівського Державного Академічного Українського Драматичного Театру ім. Марії Заньковецької, які недавно перебували у гастрольному турне по ЗСА, матиме бажання поділитися своїми враженнями, бо не зміг залишитися байдужим. Заньківчани нас просто заворожили! Напоїли цілющим чар-зіллям з рідної землі.

Від перших хвилин, коли на імпровізованій сцені (а це просто із залі, де сиділи глядачі) почали кружляти три пари в жагучому танку — заля відразу зареаґувала оплесками... І так до останньої хвилини вистави. Оплески, оплески, оплески — найбільша нагорода для актора за його важку, але добру працю. Вони були й після — ще щиріші, ще рясніші, ще гарячіші, коли народний артист України Федір Стригун, художній керівник театру, познайомив нас з творчою групою поіменно...

Від першої хвилини. Зі залі. Це справді щось незвичайне, коли навіть глядач з найвіддаленішого ряду був включеним у те, що діялося довкола. Це — заньківчани. Такими їх знаю вже з добрих два десятки літ зі Львова. Це заньківчани, яких любила, люблю і любитиму, тому, що з ними єднає не тільки місто моїх снів, з ними єднає те, що важко передати словом...

Заньківчани мене змушували сумувати, коли ставили історичні п'єси, бо в нашому народі вони завжди закінчувалися навіть не смутком, а трагічно. Змушували сміятися, коли грали комедії. Вони змушували думати. Після їх вистав не можна було не думати над тим, що бачила і пережила разом з ними. Невимушено засівали молоді душі здоровим насінням української культури. Вони творили мій світ — правдиво й без пересади. Я вірила їм, і вони виправдовували моє довір'я при кожній зустрічі.

З огляду приміщення — це був театр. Простора сцена, м'які крісла й оксамитова куртина, чудові декорації... Однак за змістом актори настільки заглиблювалися у роль, що мимоволі щиро вірилося — це саме ці люди, а не персонажі. Це не гра, це перевтілення...

Я не критик, а тільки глядач, і не маю на меті „аналізувати" кожен рух, „дотягнення" чи навпаки, це краще зроблять досвідчені в цій справі фахівці. Зрештою, актори й самі про це знають, бо я певна, що обговорюють кожен виступ (можливо, навіть під час втомлюючих переїздів від міста до міста), щоб наступна вистава була ще кращою.

Також не ставлю собі за мету переповідати зміст, а тому даруйте за „скупий" опис вистави, бо „Наталку Полтавку" майже кожен знає „напам'ять" — це наша клясика, неперевершений Котляревський. Інша річ, „Шаріка", однак навіть якщо була б найкращою оповідачкою у світі — не вдалося б мені це як слід. Виставу треба бачити на власні очі.

В суботу, 31-го травня, 1997 року в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії заньківчани давали дві вистави. В пополудневій годині — „Наталка Полтавка", ввечері — „Шаріка". Це була сьома з черги їх вистава. До слова додам — моє щасливе число 7 і ... воно себе ще раз потвердило...

„Шаріка", міркувала я, коли вперше почула і про турне і про незвичайну назву — „Що це може бути: страва, місцевість, ім'я?" — губилася в думках. „Чий це твір? Щось з сивої давнини чи сучасне? Зрештою — чому заньківчани обрали цей твір до свого репертуару? І... чи цікаве?" — закрався сумнів. „Соромся таких думок — раптом, щось ніби прокинулося в мені, — у заньківчан завжди був прекрасний репертуар, добірний, цікавий. Зрештою, пощо гадати, поїдь подивися!"

Кажуть, що довір'я само по собі не приходить, його треба заслужити під будь-яким оглядом, впродовж часу. За 75 літ творчого життя театру ім. М. Заньковецької він втішався цим шляхетним виявом довір'я щонайменше серед трьох поколінь львів'ян. Досить було сказати „заньківчани" і обличчя людей випромінювали якесь особливе світло. Їх шанували і шанують усі, хто мав нагоду познайомитися з мистецтвом, якому вірно служать в ім'я слави своєї патронки Марії Заньковецької. Навіть далеко поза межами України не треба довго пояснювати про заньківчан. Розуміли й розуміють їх

Сцена з вистави „Шаріки"

навіть ті, хто не володіє українською мовою. Звісна річ — мистецтво міжнародне! Правдиве мистецтво не потребує „перекладання", воно природньо знаходить шлях до сердець людей. Бо воно справжнє і щире, воно від Всевишнього...

... Якщоб я була хлопцем, без сумніву полюбила б Шаріку — жваву „мадярочку" (сумна українська доле, як нас не „перехрещували" і на кого тільки!), але тому, що ролю виконувала україночка — божественна і голосом, і виглядом Леся Бонковська, я в Шаріку „закохалася"...

„Климові" (актор Назар Стригун), я таки „призналася" в платонічному коханні. Молодий, але вже з доказом глибокого розуміння сили мистецтва, він таки був улюбленцем публіки. Талант плюс добра „стара школа українського мистецтва виховує театральну молодь у своїх давніх традиціях, на засадах минулого з сміливим використовуванням нової думки і підходу.

Закінчення буде

Інститут на гребені нової технології

Думаєте вступати до вищої школи в Торонто? Чули про Інститут св. Володимира? Що точно в Інституті для вас? Відповідь на ті питання легко знайти, якщо у вас найновіша технологія. Підіть на самопровадження турне Інституту св. Володимира, вживаючи наш CD-ROM або відвідайте нашу сторінку (Web Page) на світовій мережі (WWW) і переконайтеся, що це точно установа, в якій ви хочете перебувати!

Інститут св. Володимира відважно вступає в добу технології із формленням CD-ROM і сторінки на світовій мережі. Тепер інститут буде знаний не тільки в українській громаді, а по цілому світі!

CD-ROM, проєкт Дані Захарчук для програми мультимедії в Шерідан коледжі, був зформований з точки зору студентів, котрі пошукують помешкання в гуртожитку. Це турне інституту є взаємнодіюче і самопровожне. Під час турне звертають увагу на найважливіші студентські потреби — положення і вигоди. Для тих з найновішою технологією, тобто з Pentium PC processor і з CD-ROM drive, наш CD — це найкращий спосіб побачити і почути, що інститут пропонує. Щоб одержати копію CD, подайте нам просьбу телефоном, факсом, поштою, або електронічною поштою.

Можна теж довідатися про наступні події, гуртожиток і про цікаві культурні зайняття, наприклад курси народного мистецтва, куховарення, доповіді і дитячі програми Інституту св. Володимира, із відвіданням нашої сторінки на світовій мережі. Наша сторінка, оформлена літньою працівницею-студенткою Мартою Бошко, має таку адресу: http://www.stvladimir.on.ca/~svi.

Коли ви будете подорожувати на хвилях інтернету, відвідайте нашу сторінку, розкажіть іншим про нас і включіться!!

Адреса: St. Vladimir Institute, 620 Spadina Ave., Toronto, ON M5S 2H4; tel.: (416) 923-3318, fax: (416) 923-8266; e-mail:svi@stvladimir.on.ca;htt://www.st.vladimir.on. ca/~svi

Марія Рипан

У ПОНЕДІЛОК, 4-ГО СЕРПНЯ, уряд Ізраїля припинив компенсацію податків та інших платностей Палестинському правлінні. Згадані платності становлять більшу частину річних прибутків Палестинського правління та складаються з різнородних оподаткувань зібраних Ізраїлем від палестинців. Урядові чинники Ізраїля признають, що ця тактика є переступленням мирного договору, але підкреслюють, що це може бути негайно припинено, як тільки Ясір Арафат і його Палестинське правління зроблять все для того щоб припинити терористичні акції мусулманських фанатиків.

ЩОБ ПОЛІПШИТИ ІМІҐРАЦІЙНУ систему в країні, було зформовано окрему Державну комісію іміграційних реформ для розгляду проблем в існуючій системі Служби іміграції і натуралізації. У понеділок. 4-го серпня, згадана комісія опублікувала свої досліди та порекомендувала зовсім зліквідувати Службу іміграції і натуралізації, а її функції передати іншим державним департаментам. Одначе проти цих рекомендацій запротестували Департамент юстиції та Служба іміграції і натуралізації, котрі готуються до затяжної боротьби з тими пропозиціями згаданої комісії.

Пласт вибрав Начального Пластуна

Головна Пластова Рада офіційно проголосила вибір пластуна-сеньйора керівництва Любомира Романкова на пост Начального Пластуна молодечої організації Пласт. Згідно з традицією та статутами, Начальний Пластун є ідейним провідником Пласту та його почесним репрезентантом. Більшість скавтових організацій в світі мають подібний пост. Після урочистого заприсяження Л. Романків буде урядувати протягом сімох років до 2004 року.

Л. Романків

В Пласті це вже третій з черги Начальний Пластун. Першим був Северин Левицький (відомий як „Сірий Лев", довголітній керівник легального і підпільного Пласту в Україні), а другим — Юрій Старосольський, який помер у 1991 році. Процес вибору нового Начального Пластуна розпочався в грудні 1995 року, коли було проголошено заклик подавати кандидатів. Зголошених кандидатів було дев'ять, з того чотири відмовилися кандидувати, а п'ять прийняли номінацію.

Управнених до голосування було 2,600 повнолітніх пластунів та пластунок, розкинених в дев'ятьох країнах світу, в яких Пласт має зареєстровану крайову організацію. Приблизно половина взяли участь в голосуванні. Голосування було таємне. Виповнені картки до голосування треба було посилати поштою до голови Виборчої комісії пл. сен. Терешки Бень. В першому голосуванні ніхто не одержав більшости відданих голосів (50%+1) і тому відбулася друга рунда виборів, у яких вибрано Л. Романкова.

Л. Романків народився 1931 року в Жовкві, Львівської области. Член підпільного Пласту в 1943-44 роках у Львові; від 1946 року член відновленого Пласту в Західній Німеччині, від 1948 року в Канаді, від 1958 року в ЗСА. В юнацтві здобув ступінь пластуна скоба та був двічі нагороджений першим (найвищим) відзначенням. Опісля — співорганізатор станиці в Едмонтоні, юнацький і новацький виховник, кошовий і станичний; довголітній член Крайової Пластової Старшини ЗСА та довголітній член центральних органів Пласту — був головою Головної Пластової Булави (1976-1984) та головою Головної Пластової Ради (1988-94). Член „Скобиного Круга" кадри виховників. За непересічно активну діяльність був нагороджений різними відзначеннями включно із найвищим — Святий Юрій в золоті.

Його громадська діяльність також включає інші зацікавлення: організатор і голова українських студентських товариств і провідник української радіопрограми, організатор акредитованих університетських курсів української культури, член Президії СКВУ, член Управи НТШ-А. Л. Романків має науковий ступінь доктора металюргії і металевих матеріялів, працює у Дослідному інституті відомої фірми Ай-Бі-Ем, автор і співавтор 48 патентів і понад 130 наукових статтей.

Заприсяження нового Начального Пластуна відбудеться в рамках святкувань 85-ліття Українського Пласту в неділю, 10-го серпня 1997 року на площі Табору-Музею „Сокіл" (Рожнятківський район Івано-Франківської области). В цей день на „Сокіл" прибудуть делеґації від усіх осередків Пласту в Україні та крайових організацій в діяспорі. Урочистості почнуться Архиєрейською Службою Божою, яку відправить Владика пл. сен. Любомир Гузар. Акт заприсяження переведе пластун сеньйор керівництва Орест Гаврилюк, голова Головної Пластової Ради.

Петро Содоль,
Пресова Служба ГПР

„Росте..."

(Закінчення зі стор. 1)

— Вона призначена для мистецького виховання талановитих дітей, але у мене ще і поруч того інші пляни. Ви ж знаєте як скупо зараз із матеріяльними ресурсами в Україні. Я зміг розпочати таку школу лише з величезною матеріяльною підтримкою мешканця Дрогобича Романа Матолича. Але тепер я приїхав тут, щоб запропонувати тутешнім людям, нашим українцям, створити спільне підприємство із відповідною економічною діяльністю, яку я намітив на письмі і яке мало б освітній характер та було призначене для навчання кадрів нашої молоді. Ось тут вам статут та плян дії.

— Чому саме ви приїхали тут з такими плянами?

— Бачите, я завжди був і є проти того, щоб лише „жебрати" допомогу в діяспорі. Ми мусимо показати, що вміємо пильно працювати, що маємо конкретні пляни, як розвинути економічну діяльність, а не чекати на датки. Здається ви знаєте, як і я, що часто гроші діяспори попадають недостойним людям, які вас використовують. Нам вже час здобувати економічну силу, як роблять інші. Тому я задумав приїхати тут й представити свій плян спільного підприємства для модерного навчання молоді, модерними шляхами. Треба працювати комп'ютерами на інтернеті так, як це роблять інші. А з цим будуть і зв'язані прибутки для всіх, і може вкінці дорівняємо іншим.

— Бачу, що у вас широкі пляни, але чи знайдете тут відповідну кількість таких, що захочуть увійти у співпрацю з вами?

— Я привіз відповідний статут, плян прибутків і готовий їх представити кожному зацікавленому увійти зі мною у спілку. Вірю, що таких тут знайду!

— Ваш оптимізм напевне вам допоможе, але мені цікаво знати чи ви по званні економіст, чи радше мистець, коли провадите школу творчости?

— Я закінчив у Львові училище прикладного мистецтва ім. Труша, відтак було навчання у вузі, а сьогодні я аспірант Львівської Академії Мистецтв. Трохи я попрацював у міській художній школі, але захопила мене ідея навчати мистецько обдарованих наших дітей. От і повернувся я до свого родинного міста Дрогобича і завдяки помочі одного підприємця зміг відкрити цю Незалежну школу творчости та назвав її „Пагін". Тепер приїхав до ЗСА зі своїми плянами. Якщо я міг своєю ідеєю захопити людей в Дрогобичі, то чому не має мені це вдатися в Америці? А в мене стільки плянів — це у мене така природна потреба чину, як було із школою в Дрогобичі. „Пагін" там прищепився і добрі наслідки вже маємо. За два роки стільки вистав, стільки захоплючої творчости наших дітей, стільки вдоволення у їхніх батьків та і у нас, учителів. Чи не слід, отже, працювати для поширення творчої молодечої активности у різних ділянках?

— Ваш ентузіязм справді може бути заразливий. З таким може справді й тут у нас вам поведеться знайти відповідну матеріяльну та моральну підтримку?

Свято Матері в Незалежній школі творчости молодих українців.

Помер С. Ріхтер

Як поінформували негайно усі засоби масової інформації, в п'ятницю, 1-го серпня, помер у Москві на 82-му році життя один із найславніших піяністів XX сторіччя Святослав Ріхтер. Причиною смерти була серцева недуга, яка розвивалася вже останні два роки та вимагала окремої операції, яку піяніст перейшов в Західній Европі. Маючи два мешкання в Москві, С. Ріхтер більшість часу перебував в Парижі або в Німеччині.

Однак, почуваючись погано, він недавно повернувся з дружиною Ніною Дорляк до Москви, де й помер в одній із лікарень.

Народжений в 1915 році в Житомирі, Україна, мав великий сантимент до країни свого народження і, хоча походив з мішаної родини німецько-російсько-мадярсько-шведської, завжди уважав себе за народженням також українцем. По матері була в нього українська родина, яку відвідував в ЗСА, перебуваючи тут на турне в 1960 році, яке викликало широке зацікавлення та захоплення грою С. Ріхтера. Його надзвичайна техніка і спосіб виконання музичних творів здобули йому славу в цілому світі. Особливо цінили його в Японії, куди він в останньому часі постійно їздив з концертами. С. Ріхтер звичайно їхав до Японії з Москви через Сибір поїздами, даючи по дорозі в різних малих місцевостях окремі концерти. Нагороджений найвищими мистецькими відзначеннями в СССР, включно з орденом Сталіна, С. Ріхтер однак попав у неласку, коли відважився грати на прощання свого друга письменника Боріса Пастернака в 1960 році. Після того відкликано ряд запланованих концертів в Західній Европі і в ЗСА. Останній раз він концертував у ЗСА в 1970 році разом із Дейвидом Ойстрахом. Однак після концерту, в часі якого влаштовано демонстрації, щоб Д. Ойстрах станув в обороні жидів в СССР, так порушили С. Ріхтера, хоча він був арійцем, що від того часу він вже не приїздив до ЗСА. Але далі десятки його майстерно виконаних платівок постійно мають в ЗСА широке захоплення любителів музики.

Останні концерти для публіки Европи давав С. Ріхтер перед двома роками, а відтак стан здоров'я вже йому не дозволяв виступати.

В понеділок, 4-го серпня, С. Ріхтера поховано на Новодівичому цвинтарі в Москві, де знаходяться гроби найвизначніших осіб, в тому композиторів С. Прокоф'єва, Д. Шостаковича і О. Скрябіна. Тисячі осіб взяли участь у прощанні музики, спершу в Музеї ім. Пушкіна, а відтак на цвинтарі. Президента Росії Боріса Єльцина репрезентував Віктор Черномирдін.

Згідно з волею покійного та бажанням дружини, не було ніяких прощальних промов, а похования мало скромний, релігійний характер.

О.К.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з волі Всевишнього відійшов у вічність по тяжкій недузі засоглений найсвятішими Тайнами в неділю 3-го серпня 1997 р. наш найдорожчий ТАТО, БРАТ, ВУЙКО, ПЛЕМІННИК і КУЗЕН

бл. п.

БОГДАН МАСТИКАШ

ПАРАСТАС буде відправлений в п'ятницю 8-го серпня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Boylan Funeral Home, 188 Easton Ave., New Brunswick, N.J. (908) 545-4090.

ПОХОРОН в суботу 9-го серпня о год. 10-ій ранку з української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці, 86 Livingston Ave, New Brunswick, N.J., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив у глибокому смутку:
сина — БОГДАНА
сестру — ІРЕНУ СТАРОЖИТНИК з сином ЯРОСЛАВОМ
родину — ЕВГЕНА і КАТРІЮ МАСТИКАШ з синами ЯРОСЛАВОМ й ІГОРЕМ з донями ТАНЕЮ і ДАРІЄЮ
родину в Україні і на Сибірі.

У глибокому смутку повідомляємо, що в четвер, 10-го липня 1997 р. упокоїлася в Бозі улюблена ДОНЬКА Теодора і Марії Панчаків

СВ. П.

ОЛЬГА ТЕОДОРА КРИЖАНОВСЬКА

нар. 21-го червня 1912 р. у Львові, учителька, випускниця семінарії Сестер Василіянок у Львові.

Залишила у смутку:
мужа — ОРЕСТА
доньку — РОКСОЛЯНУ КАЛЬДОР
внука — СТЕФАНА
зятя — САНДОРА
шваґерку — ОЛЬГУ КРИЖАНІВСЬКУ
братанка — БОГДАНА КРИЖАНІВСЬКОГО з родиною
сестрінка — ЮРКА ГЕРАСИМА з родиною
та ближчу і дальшу родину.

У 40-ий день відходу у вічність буде відслужена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА 18-го серпня 1997 р. о год. 8:30 ранку в українській католицькій церкві Чесного Хреста 31-12 30-та вул. у Асторії, Н. Й.

Вічна їй пам'ять!

З глибоким сумом і жалем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 6-го серпня 1997 р. після довгої і тяжкої хвороби помер наш дорогий і навіки незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

СВ. П.

АНДРІЙ СТРАТІЄНКО

нар. 13-го грудня 1914 р. на Поділлі.

Вірний син України і невтомний борець за її самостійність, член Організації Українських Націоналістів від 1941 р., жертва жорстокої німецької тюрми у Харкові в 1942-43 рр.

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю, 8-го серпня ц.р. о год. 5-ій вечора в українській православній церкві Святої Покрови.

ПОХОРОННІ обряди відбудуться в суботу 9-го серпня о год. 10-ій ранку у Церкві-Пам'ятнику св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті
дружина — ІННА
донька — МАРТА
син — д-р ОЛЕКСАНДР з дружиною і 2-ма донечками
родина в Україні.

Вічна йому пам'ять!

Будують храм Божої Матері в Зарваниці

Заклик Патріярха Помісної Української Греко-Католицької Церкви Мирослава Івана Кардинала Любачівського, підтриманий Єпископами Помісної Української Греко-Католицької Церкви, включитися в будову собору Пресвятої Богородиці у відпустовій місцевості Зарваниця, нашого соняшного Поділля, миряни діяспори прийняли до відома і рішили піти йому назустріч.

На тій базі, при Фундації УВУ створився Комітет підтримки цієї шляхетної ініціятиви, до якого входять: проф. Іван Головінський, проф. Петро Гой, Микола Бойчук, Анна Максимович, Оксана Огар, інж. Остап і Ірина Захарків, Юрій Микитин, Михайло Фурда, мгр Володимир Леник, інж. Григорій Комаринський та інж. Богдан Качор.

Для України відпустова місцевість Зарваниця має не тільки велике релігійно церковне значення, але її історія символізує для нас мартирологію нашої нації, невмирущу віру та її незнищимість. Археологія стверджує, що на місці, де тепер Зарваниця, було людське поселення в часи трипільської культури. Вже наші предки, українські князі, передавали під Покров Богородиці наш український народ. За народними переказами, село Зарваниця отримало свою сучасну назву у 1240 році. Після нападу монголо-татар на Київську державу, один із монахів, уродженець Галичини, тікаючи від монголів на захід, знесилений заснув у лісі над річкою Стрипою. Пробудившись, він побачив ікону Божої Матері над кущем, біля джерела води. З вдячности за врятоване життя, монах збудував в одній печері келію і примістив там ікону. З часом на тому місці постала відпустова оселя і село розбудувалося. Тисячі прочан рік-річно відвідували Зарваницю в неділі і свята. Часті набіги татар руйнували його, та село відбудовувалося, люди поверталися на свої землі. В часи турецьких нападів на Україну (1683-1704) Зарваниця була знищена, церква і монастир спалені, мешканці повбивані. Одначе по якомусь часі відпустова місцевість, наче Фенікс з попелу, знову відродилася.

В часи Першої і Другої світових війн Зарваниця знову була знищена, коли над Стрипою стояв фронт. Після закінчення війни, комуністична влада замкнула церкву і зліквідувала монастир, одначе люди сходилися на молитву до каплички над лісом. На Зелені Свята 1960 року, вночі, комуністичні безбожники мінами зруйнували капличку, перетворюючи маленький храм у суцільне румовище. Одначе Українська Церква продовжувала діяти в підпіллі і люди сходилися на молитву в лісі біля каплички.

Переломним був 1988 рік, річниця Тисячоліття Хрищення України. Того року біля Зарваниці, при участі десятків тисяч паломників, відправив Службу Божу один з підпільних єпископів Української Католицької Церкви.

В 1990 році уряд дозволив офіційно відкрити церкву. Після проголошення незалежности України, пошана до ікони Божої Матері із Зарваниці поширилася на цілу Україну. Про одну з таких подій пише Микола Сагайдак: „Це було під час святкування 500-річчя українського козацтва. Тернопільці освячували землю, яку везли на Січ, щоб там її висипати на козацьку могилу. До мене підійшов старенький дідусь, поцілував землю і приложив до неї образ Матері Божої. Ця дорога реліквія пройшла козацькими шляхами. Була в Берестечку, Запоріжжі, Хортиці, на могилі Івана Сірка, Донецькому, Києві.. Був це образ і на першому Всеукраїнському вічі в Києві, де зачитували „Акт про незалежність України"

Сьогодні, коли розбудовується і закріплюється твердиня української духовости під Покровом Пресвятої Богородиці у Зарваниці, допоможім і ми своєю цеглиною здвигнути цей український Люрд якнайскорше. Всі пожертви будуть проголошені в пресі. Більші пожертви будуть відзначені окремо на стінах храму. Чеки просимо виписувати на „Зарваниця Фонд" і висилати на адресу Фундації УВУ: Ukrainian Free University Foundation, Inc. 43 St. Marks Place, New York, N. Y. 10003.

Комітет будови храму в Зарваниці.

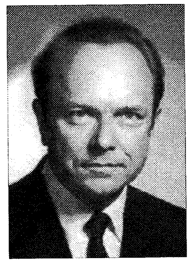
УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

Згадаймо св. п. д-ра Є. Котика

Св. п. д-р Є. Котик

Дня 27-го червня 1997 року помер відомий української громаді д-р Євген Котик. Вістку про його смерть ми прийняли з глибоким смутком, бо відійшов назавжди наш щирий приятель, з яким ми дружили від 1941 року. Познайомилися ми з ним, працюючи за німецької окупації в Хліборобській Централі на Галичину. Зразу відчули ми щиру вдачу Ґеня, як ми його звали.

В 1944 році наші дороги розійшлися. Прямуючи на захід, Котики з цілою родиною подалися через Словаччину до Німеччини, ми через Краків до Австрії. В 1945 році, після капітуляції Німеччини, стрінулися в Мюнхені, де саме Котики „притулили" нас у своїй кімнаті при Декгель штрассе ч. 4. В тому часі роз'їхалися люди по таборах ДіПі. Котики через Карльсфельд до Міттенвальду, а ми залишилися в Мюнхені і між нами був постійний зв'язок.

Св. п. Євген Котик народився 25-го липня 1914 року на Гуцульщині. Згодом родина жила в Сокалі, де покійний закінчив народну школу і гімназію. Через два роки студіював теологію в Перемишлі (1936–38 рр.), а опісля вступив на факультет політичних наук на університеті у Варшаві. В 1941 році одружився з Володимирою Зінко і замешкали у Львові. Після виїзду зі Львова в 1944–45 рр. студіював у Братіславі, а від 1946 р. на УВУ в Мюнхені, де отримав докторат з правничих наук. З приїздом до ЗСА родина Котиків замешкала в Джерзі Ситі. Протягом 20-ти років працював в інженерській фірмі „Карльсон і Світ". Включився в громадське життя і був головою відділу УКК в Джерзі Ситі протягом 13-ти років, від якого прощав покійного Іван Цьолко. Був також членом Ради директорів УККК (II Конгрес Українців в ЗСА — 1972 р.), брав активну участь в Об'єднанні Надбужанців.

Над могилою пролунала пісня „Журавлі", награна на стрічці Квіткою Цісик. Серця тих, що прощали св. п. Євгена, огорнув смуток, бо справді дуже багато „журавлів" відлітає в далеку незнану дорогу. Може, душа покійного перелетить над Сокалем, за яким тужив і часто згадував.

На тризні зібралася рідня та друзі, від яких зворушливими словами прощав Євгена Микола Ничай, теж учень Сокальської гімназії. Від співпрацівників Хліборобської Централі, яких тільки п'ять залишилося в живих, згадала св. п. Євгена Х. Навроцька, його товариську культуру, такт, зрівноваженість. В цілій його громадській праці ті ціхи його характеру викликали пошану до нього.

Добре, що за життя установи вміли оцінити його працю і простолінійність. Отримав грамоти признання і подяки від УКК, від Фонду Катедри Українознавства у Гарварді. Найближчою серцю ділянкою його зацікавлень була філателія. Його збірки українських марок були кількакратно відзначені. В журналі „Філателіст", ч. 14/1954 р. Ю. Максимчук і О. Корчак-Городиський згадують чудово оформлену збірку „Одеса" на виставці в Чікаго, перед якою збиралася публіка і зі захопленням подивляли її оформлення і за яку св. п. Є. Котик отримав золоту медалю. На світовій виставі філателії у Кольосеї в Ню Йорку теж отримав відзначення у формі бронзової медалі. Покійний був кількалітним головою Союзу Українських Філателістів, як теж редактором їхнього журналу „Філателіст", який своїм змістом захоплював і незбирачів, його пошана до минулого України спонукувала його до збирання орденів УГА, УСС, УПА, за що дістав признання і грамоту від УНР і як теж від Українського Козацтва. Мав теж величезну збірку різних відзнак, жетонів, видаваних різними організаціями з різних нагод.

Смерть св. п. Євгена Котика, це велика втрата не тільки для найближчих — дружини Володимири і сина Євгена, сестри Люби Галібей з родиною і членів цілої родини, для друзів, але й цілої української громади, бо важко буде заступити такої міри громадянина.

Вічна йому пам'ять!

Христя Навроцька

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

ПОДІЇ

ЗАБАВИ НА „ВЕРХОВИНІ"

Ґлен Спей, Н. Й. — Тут на оселі „Верховина" відбудуться дві забави. Перша з них — у суботу, 9-го серпня, гратиме оркестра „Фата моргана", друга — у суботу, 16-го серпня, гратимуть „Львів'яни". Початок обидвох забав о год. 9-ій вечора.

ФЕСТИН-ПІКНІК ООЛ

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — Організація Оборони Лемківщини, відділи Пассейку, Елізабету, Нюарку, Джерзі Сити, Ню Йорку та Йонкерсу влаштовують фестин-пікнік, який відбудеться у неділю, 17-го серпня, в Українському Культурному Центрі, Дейвидсон аве. в Савт Бавнд Бруку. У програмі — забава, льотерія, розваги. Гратиме оркестра „Вечори в Карпатах". Початок о год. 12-ій дня.

ВІДЗНАЧЕННЯ РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — УККА, УАКРада та УНДім в Ню Йорку влаштовують відзначення 6-ої річниці незалежности України, яке відбудеться у неділю, 24-го серпня, в Українському Народному Домі, 140 Друга аве. Початок о год. 2-ій після полудня.

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н. Й. — Тут у неділю, 24-го серпня, в залі церкви св. Трійці після Служби Божої відбудеться відзначення свята державности України. З доповіддю виступить письменниця Любов Дмитришин-Часто. Відбудеться мистецька програма.

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

КЕРОЛАЙН РАШ член УНС Відділу 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янґставні, Огайо померла 3-го лютого 1997 року на 65-му році життя. Нар. 10-го березня 1931 року в Філядельфії, Па. Членом УНС стала 1987 року. Залишила у смутку сина Івана, дочку Ребеку Нок, дві внучки і брата Джека Янґ. Похорон відбувся 7-го лютого 1997 року на цвинтарі Воскресення в Янґставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Аннабелла Боровицька, секр.

МИХАЙЛО МАКЕР член УНС Відд. 161-го Т-ва ім. св. Василія в Ембридж, Па. помер 17-го березня 1977 року на 75-му році життя. Нар. 23-го лютого 1922 року в Ліндора, Па. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Марію, дітей: Катерину Леґ, Михайла, Марсепю Гек, Рабіну Бартломейн і Давида. Похорон відбувся 21-го березня 1997 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембридж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Гладьо, секр.

МИКОЛА ХУДОЛІЙ член УНС Відд. 137-го Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Вест Істон, Па. помер 16-го березня 1997 року на 50-му році життя. Нар. 1-го травня 1946 року в Берхтесґадені, Німеччина. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Еву, маму Анну, дочку Марію, сина Миколу мол., сестру Марію Сілін. Похорон відбувся 20-го березня 1997 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.